

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Нишу
II-7 Уж 561/22
Дана 18.05.2022. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Стева Ђурановића, председника већа, Братислава Ђокића и мр Зорана Рељића, чланова већа, са судским саветником Иваном Ђукић, као записничарем, одлучујући о жалби жалиоца “КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ” - “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, поднетој преко овлашћеног лица Абедина Раћипија

против решења Републичке изборне комисије 02 Број: 013-1736/22 од 9. маја 2022. године у правној ствари заштите изборног права, на нејавној седници већа, одржаној дана 18.05.2022. године, у 13.30 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба се **ОДБИЈА**.

Образложење

Ожалбеним решењем, у тачки 1. диспозитива, приговор се усваја, поништава решење Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-246/22 од 4. маја 2022. године и решава : усваја се захтев за поништавање гласања на бирачком месту који је поднела Коалиција: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије” и поништава поновљено гласање на изборима за народне посланике спроведено 28. априла 2022. године на бирачком месту број 6. ОШ „МУХАРЕМ КАДРИУ“ - УЧИОНИЦА, ВЕЛИКИ ТРНОВАЦ у општини Бујановац. У тачки 2. диспозитива наведено је да се ово решење објављује на веб презентацији Републичке изборне комисије.

Жалбом, поднетом Управном суду, препорученом пошљком дана 12.05.2022. године, у 11.00 часова, која је примљена у Управни суд дана 17.05.2022. године у 09.05 часова, жалилац оспорава законитост решења Републичке изборне комисије из свих законских разлога. Наводима жалбе указује да је на седници одржаној дана 09.05.2022. године, Републичка изборна комисија ожалбеним решењем усвојила приговор Коалиције Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије”, поништила решење Општинске изборне комисије Бујановац број 013-246/22 од 04.05.2022. године и решила да се усваја захтев за поништавање гласања на бирачком

месту који је поднела Коалиција: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“ и поништава поновљено гласање на изборима за народне посланике спроведено 28. априла 2022. године, на бирачком месту број 6. ОШ „Мухарем Кадриу“ - учионица, Велики Трновац, општина Бујановац. Жалбом указује да је разматрајући предмет приговора Републичка изборна комисија констатовала да је у достављеном Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6, у општини Бујановац, 28. априла 2022. године, на српском језику, у тачки 15., наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, али није навела да поред Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на српском језику постоји и верзија Записника на албанском језику, који је саставни део Записника о раду бирачког одбора, будући да је у општини Бујановац у службеној употреби и албански језик и његово писмо, а који се разликује од верзије на српском по питању примедби чланова бирачког одбора у тачки 15. Записника, те да је на том Записнику у тачки 15. заокружено „ЈО“, (на српском „НЕ“), што значи да није било примедби од чланова бирачког одбора и да се на ово фактичко стање Републичка изборна комисија у свом решењу ни једном речју није обазирала на ову релевантну чињеницу, иако су по доказној снази обе верзије записника о раду потпуно једнаке. У жалби се даље наводи да су Републичкој изборној комисији, у оквиру списка предмета, уз наведени Записник о раду бирачког одбора достављена два прилога, од којих су у једном, заведеном у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-237/22 од 28. априла 2022. године у 23.30 часова, шест чланова бирачког одбора навело да није било примедби на ток изборног процеса, док су у другом наведене примедбе девет чланова и заменика чланова бирачког одбора на ток гласања, између осталих и то да је члан бирачког одбора Мустафа Алишани дозвољавао да гласају лица која нису на списку, као ни тврдњу да је члан Адем Хасани сам заокружио број 867. и 868. и потписао на бирачки списак. С тим у вези, жалилац истиче да су уз наведени Записник о раду бирачког одбора достављена два прилога те да се изоставља чињеница, намерно или грешком, да је први прилог сачињен на бирачком месту у 22.53 часа, заведен у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-237/22 од 28. априла 2022. године у 23.30 часова, потписан од шест чланова бирачког одбора и да је предат уз Записник о раду бирачког одбора заједно са осталим гласачким материјалом, у ком је наведено да није било примедби на ток изборног процеса, а да је други прилог сачињен у згради Општинске управе Бујановац и потписан од девет чланова и заменика чланова бирачког одбора у коме су навели примедбе на ток гласања и да није достављен у складу са тачком 15. Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика у коме се прописује да се: „Ако су чланови бирачког одбора имали примедбе потребно је да их наведу у посебном прилогу који је саставни део овог записника“. Даље наводи да из Записника са 17. седнице Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-238/2022 од 28.04.2022. године, произлази да други прилог са примедбама потписан од девет чланова и заменика чланова бирачког одбора као посебан прилог који је требало бити саставни део Записника о раду бирачког одбора, како је прописано у тачки 15. тог Записника, није предат уз остали гласачки материјал Општинској изборној комисији, већ је исти предат супротно тачки 15. и то након предаје изборног материјала са бирачког места, односно 29.04.2022. године у 00.15 часова. Сматра да тиме Републичка изборна комисија, ничим није доказала тврдњу дела бирачког одбора да је члан бирачког одбора Мустафа Алишани „ухваћен“ да је дозвољавао да гласају лица која нису на списку, као ни тврдњу да је члан Адем Хасани

заокружио и да се потписао на бирачком списку под бројевима 867. и 868. У жалби се даље наводи да су у достављеном Записнику о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике на бирачком месту број 6. у општини Бујановац, наведене примедбе присутних представника домаћих посматрача и то: да је током целог дана примећено гласање већег броја бирача без провере личне карте; да је забележено континуирано присуство неовлашћених лица на бирачком месту; групно гласање већег броја бирача ; да је на посматраче вршен притисак од стране представника Општинске изборне комисије да не посматрају гласање на законом дозвољен начин; да су прекршене процедуре пребројавање гласова бирача који су гласали ван бирачког места; да је примећено да су чланови бирачког одбора асистирали у гласању, али сматра да су у Записнику о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике, посматрачи „ЦРТА” своје закључке донели без заснивања на документованим, чињеничним и потврђеним доказима, што је у супротности са њиховим кодексом понашања, а и са законом, јер исти нису навели која су то лица гласала без провере личне карте; даље, нису навели никакве доказе о присуству неовлашћених лица на бирачком месту (која су та неовлашћена лица, у ком временском интервалу су „присуствовала”, које радње су предузимали и на који начин су нарушавали ред на бирачком месту); када се десило групно гласање; такође, није наведено на који конкретан начин је вршен притисак од члана Општинске изборне комисије на посматраче да не посматрају гласање на законом дозвољен начин, јер таква чињеница не би остала непримећена од чланова бирачког одбора; није прецизирано на који начин су прекршене процедуре пребројавања гласова бирача који су гласали ван бирачког места, указујући да је такав навод уопштен и без прецизирања ко, када и на који начин је прекршио изборни ток гласања. Жалилац посебно истиче да је потврда МУП-а ПУ Врање, ПС Сурдулица, 03.18.11 број: 205 - 574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и напомиње да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, те да се достављени подаци могу користити само у вези изборних процеса који су у току, истичући да је исправа коју је доставио подносилац приговора и на којој Републичка изборна комисија заснива своју одлуку прибављена на незаконит начин, супротно одредбама Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС” бр. 87/2018), а посебно одредбе члана 17. став 1. којом је прописано да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалној оријентацији физичког лица. Указује да је овај доказ прибављен од политичке организације (коалиције странака за избор посланика за Народну скупштину), без пристанка лица о чијим подацима се ради, и као такав представља незаконит доказ који се не може користити у овом поступку и исти треба да се издвоји из списка предмета. Жалилац даље наводи да закључивање Републичке изборне комисије да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао, односно да постоји својеручни потпис бирача не доказује злоупотребу гласања другог лица, јер се у пракси дешава да неки бирач уместо да се потписује у колони иза његовог имена и презимена и редног броја у изводу бирачког списка, потписује испод или изнад места за његов потпис, а да се у конкретном случају на месту предвиђеном за потпис Фејзулахи Екрема, под редним бројем 868, грешком

потписао бирач под редним бројем 867., што се може утврдити увидом у оба потписа у изводу из бирачког списка, где је и под редним бројевима 867. и 868. идентичан потпис, што доказује да је у питању техничка грешка и због чега је стављен знак питања као знак да се ради о грешци, а не о потписивању члана бирачког одбора Адема Хасанија како се наводи у спорном прилогу (примедби) дела чланова бирачког одбора, те из овог произилази да нема повреде из члана 93. став 1. Закону о избору народних посланика. Жалилац наводи и да је повређена одредба члана 117. став 1. истог Закона, јер да би се гласање поновило на бирачком месту, орган треба да констатује да се на том бирачком месту не могу утврдити резултати гласања или ако је гласање на том бирачком месту поништено. У конкретном случају, Републичка изборна комисија ожалбеним решењем није утврдила да су испуњени услови из чл. 115., односно 116. Закона о избору народних посланика, с обзиром да из Записника о раду бирачког одбора на спровођењу избора за народне посланике за бирачко место број 6., произлази да је на том бирачком месту гласање почело на време, да је исто одржано, да је било прекида од неколико минута, али да је потом настављено, те да је гласање завршено у 20.00 часова, како је прописано правилима; да је Општинска изборна комисија добила Записник о раду бирачког одбора потписан од најмање три члана бирачког одбора; да нису постојале грубе логичко - рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора што се може јасно видети и из резултата читко уписаних у Записник о раду бирачког одбора где се резултати слажу у потпуности, чиме се оповргава тврдња подносиоца приговора. Такође, жалилац сматра да није извршена повреда члана 116. став 1. Закона о избору народних посланика због којих локална изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту. Са изнетог, жалилац закључује да није било ниједног гласачког листића у гласачкој кутији више од броја бирача који су изашли на изборе како се наводи у приговору подносиоца, јер се та чињеница лако може утврдити увидом у Записник о раду бирачког одбора, да не може бити разлог за поништавање гласања ако чланови бирачког одбора првим бројањем погреше у бројању, већ се бројање наставља да би се утврдило тачно чињенично стање као што је и утврђено на крају; да није тачна тврдња да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка, како је паушално наведено у приговору, јер би у том случају морало да се идентификује под којим редним бројем је лице потписано у изводу регистра бирача, утврдио би се ЈМБГ итд., а о томе нема материјалних доказа; да је контролни лист нађен у гласачкој кутији на крају гласања, потписан од првог бирача и да је потписан од најмање једног члана бирачког одбора; да се збир бројева неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији слаже са бројем гласачких листића које је примио бирачки одбор. С обзиром да по наводима жалиоца не постоји ниједан разлог предвиђен у чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика, због којих би се усвојио приговор и поништило гласање на бирачко место број 6 ОШ „Мухарем Кадриу“· учионица у Великом Трновцу, као и да тврдње подносиоца приговора нису поткрепљене материјалним доказима, и је Републичка изборна комисија је требало да одбије приговор као неоснован. Предложио је да Управни суд о жалби одлучи мериторно, усвоји жалбу подносиоца проглашене изборне листе „КОАЛИЦИЈА АЛБАНАЦА ДОЛИНЕ“ “KOALICIONI I SHQIPTARËVE TË LUGINËS”, потврди решење Општинске изборне комисије општине Бујановац, број 013-246/22 од 04. маја 2022. године, и поништи решење Републичке изборне комисије 02 Број 013-1736/22 од 09.05.2022. године, којим је усвојен захтев за поништавање гласања на бирачком месту број 6. ОШ „Мухарем Кадриу” - учионица, у Великом Трновцу, општина Бујановац, који је поднела Коалиција: Социјалистичка партија

Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије“, као незаконито.

Републичка изборна комисија је, поступајући по налогу Управног суда II-7 Уж. 561/22 од 17.05.2022. године, дана 18.05.2022. године у 09.55 часова, доставила Суду све списе предмета.

Одлучујући о поднетој жалби на основу одредбе члана 157. став 2. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, број 14/22), а у вези са чланом 156. став 3. истог закона, Управни суд је, нашао да је жалба дозвољена, благовремена и изјављена од овлашћеног лица, те је оценом навода жалбе, ожалбеног решења и достављених списа ове изборне ствари, нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења произлази да је Републичкој изборној комисији, Општинска изборна комисија општине Бујановац, 6. маја 2022. године у 15.30 часова, доставила приговор Коалиције: Социјалистичка партија Србије, Јединствена Србија и „Зелени Србије”, подносиоца проглашене изборне листе кандидата за народне посланике на изборима одржаним 3. априла 2022. године под називом ИВИЦА ДАЧИЋ - ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ, против решења Општинске изборне комисије општине Бујановац број 013-246/22 од 4. маја 2022. године, којим је одбијен захтев за поништавање гласања на бирачком месту број 6. у општини Бујановац.

Наведеним приговором подносилац указује да је оспорено решење незаконито услед непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводи је да Изборна комисија општине Бујановац ни у једном ставу оспореног решења не разматра приложене доказе којима се потврђује да је дошло до повреда одредаба Закона о избору народних посланика и то члана 93. став 1., члана 95. ст. 4. и 5. и члана 98. став 3. тачка 1), већ само цитира наводе подносиоца захтева и то делимично и набраја приложене доказе, такође делимично, са закључком да тврдње подносиоца захтева не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика. Указује да се у оспореном решењу не наводи да је у захтеву за поништавање гласања прецизирано да се ради о бирачу уписаном у извод из бирачког списка под редним бројем 868, Фејзулахи (Шукри) Екрем, за кога је евидентирано да је гласао на поновљеним изборима на бирачком месту број 6, те да је на основу потврде Министарства унутрашњих послова Републике Србије, ПУ Врање - ПС Сурдулица 03.18.11 број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, за наведено лице доказано да не поседује важећа документа на основу којих се може утврдити идентитет лица, чиме је учињена повреда из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика. Осим тога, подносилац приговора истиче да се у оспореном решењу не наводи да је као доказ приложен и Записник о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике, у којем је наведено да је омогућено гласање без утврђивања идентитета бирача увидом у личну карту, односно пасош, да је извршена повреда тајности гласања на тај начин што су чланови бирачког одбора асистирали у гласању, као и да су на бирачком месту била присутна неовлашћена лица, чиме је нарушено одржавање реда на бирачком месту и онемогућен рад чланова бирачког одбора. Наведеним радњама бирачког одбора, према наводима подносиоца приговора, поред повреде члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, учињена је повреда и члана 95. ст. 4. и 5., као и повреда члана 98. став 3. 1. истог закона. У приговору су даље поновљени наводи одбијеног захтева за поништавање избора: да је бирачки одбор у више наврата омогућио да гласају лица која нису уписана у бирачки списак - нпр. Алишани Мустафа; да је одређеном броју бирача

омогућено да гласају више пута и то на тај начин што су гласали ван бирачког места, а након тога поново на самом бирачком месту; да је омогућено гласање са туђом личношћом; да бирачки списак није ажуран, односно у истом се налазе преминула лица, која су евидентирана као да су гласала и потписана су, нпр. бирач под редним бројем 868; да је у прва два бројања број гласачких листића у кутији био већи од броја изашлих бирача по евиденцији у изводу из бирачког списка, као и да је тек након трећег бројања и манипулације са изборним материјалом тај број изједначен и као такав унет у Записник; да је члан бирачког одбора Адем Хасани заокружио бираче уписане под редним бројевима 867. и 868. иако исти нису приступили гласању и потписао се у извод из бирачког списка уместо њих, при чему је за бирача под редним бројем 868. приложена напред наведена потврда да не поседује важећа документа на основу којих се може утврдити идентитет, те се на основу наведеног може закључити да исти није ни могао приступити гласању. Подносилац приговора даље истиче да Изборна комисија општине Бујановац у оспореном решењу није ценила наведене доказе нити их оспоравала, већ је само паушално навела да тврдње подносиоца захтева о неправилностима приликом спровођења гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика; да је оспорено решење донето уз битну повреду члана 141. Закона о општем управном поступку, с обзиром на то да његово образложење не садржи разлоге који су били одлучујући код оцене сваког доказа, прописе и разлоге који, с обзиром на утврђено чињенично стање, упућују на одлуку из диспозитива и разлоге зашто није уважен неки захтев или предлог; да Изборна комисија општине Бујановац прогрешно примењује материјално право, односно Закон о избору народних посланика, сматрајући да се гласање поништава искључиво из разлога наведених у чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика. На основу свих навода, подносилац приговора предлаже да Републичка изборна комисија, у складу са чланом 155. ст. 1. и 3. Закона о избору народних посланика усвоји приговор, поништи Решење број 013-246/22 од 4. маја 2022. године Изборне комисије општине Бујановац и мериторно одлучи по одбијеном захтеву за поништавање гласања, те поништи гласање на бирачком месту број 6 ОШ „Мухарем Кадриу” - учионица, Велики Трновац, у Бујановцу одржано 28. априла 2022. године.

Решавајући о поднетом приговору, Републичка изборна комисија је, на седници одржаној дана 09. маја 2022. године, након што је утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица, донела ожалбено решење.

Републичка изборна комисија је утврдила: да је тачком 1. диспозитива оспореног решења, број 013-246/22 од 04.05.2022. године, одбијен захтев за поништавање гласања на бирачком месту бр. 6. ОШ „Мухарем Кадриу“ - Учионица, Велики Трновац, који је поднео Угљеша Марковић, овлашћено лице проглашене изборне листе ИВИЦА ДАЧИЋ - ПРЕМИЈЕР СРБИЈЕ, као неоснован; да захтев садржи законом тражене обавезне елементе из члана 148. Закона о избору народних посланика и да је благовремено поднет; да је захтев поднет у складу са чланом 149. Закона о избору народних посланика; да је у вези са наведеним Општинска изборна комисија закључила да тврдње подносиоца захтева за поништавање гласања на бирачком месту бр. 6. О.Ш. „Мухарем Кадриу “ - Учионица, Велики Трновац, о наводним неправилностима приликом спровођења гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл.115. и 116. Закона о избору народних посланика, те да је Општинска изборна комисија већином гласова донела одлуку како је наведено у диспозитиву оспореног решења.

По увиду у захтев за поништавање гласања на бирачком месту, Републичка изборна комисија је утврдила да се у истом наводи: да је бирачки одбор у више наврата омогућио да гласају лица која нису уписана у бирачки списак - нпр. Алишани Мустафа; да је члан бирачког одбора Адем Хасани заокружио бираче уписане под редним бројем 867. и 868. иако исти нису приступили гласању и потписао се у бирачки списак уместо њих и то у циљу прикривања вишка гласачких листића у гласачкој кутији; да бирач уписан у извод из бирачког списка под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и да није поднео захтев за издавање истих, те из наведених разлога није могао ни гласати; да је омогућено гласање без утврђивања идентитета бирача увидом у личну карту, односно пасош, као и гласање са туђом личном картом; да је извршена повреда тајности гласања на тај начин што су чланови бирачког одбора асистирали у гласању; да је одређеном броју бирача омогућено да гласају више пута и то на тај начин што су гласали ван бирачког места, а затим поново на самом бирачком месту; да су на бирачком месту била присутна неовлашћена лица, чиме је нарушено одржавање реда на бирачком месту и онемогућен рад чланова бирачког одбора; да бирачки списак није ажуран, односно у истом се налазе преминула лица, која су евидентирана као да су гласала и потписана су, нпр. бирач под редним бројем 868; да је у прва два бројања број гласачких листића у кутији био већи од броја изашлих бирача по евиденцији у изводу из бирачког списка и да је тек након трећег бројања и манипулације са изборним материјалом тај број изједначен и као такав унет у Записник; да су наведене радње извршене супротно одредбама Закона о избору народних посланика, и то члана 93. став 1. којим је предвиђено да бирачки одбор омогућава гласање оном бирачу чије је идентитет утврдио увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ и који је уписан у извод из бирачког списка, затим члана 95. ст. 4. и 5. Закона, којима је дефинисано да није дозвољено да на бирачком месту чланови бирачког одбора, други бирачи, посматрачи или било која друга лица сугеришу бирачу за кога да гласа као и да једно лице гласа уместо другог лица, као и члана 98. став 3. тачка 1) Закона, те да су описаним радњама извршене повреде које представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту по службеној дужности, а које су дефинисане чланом 116. став. 1. тач. 1) и 2) Закона; да се захтевом као докази предлажу Записник о раду бирачког одбора на спровођењу избора за народне посланике, Записник о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике, потврда Министарства унутрашњих послова Републике Србије, ПУ Врање - ПС Сурдулица 03.18.11 број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да Фејзулахи Екрем не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу, увид у примедбу на ток гласања и увид у извод из бирачког списка.

Разматрајући предмет приговора, Републичка изборна комисија је констатовала: да је у достављеном Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6. у општини Бујановац 28. априла 2022. године на српском језику, у тачки 15. наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту; да су Републичкој изборној комисији, у оквиру списка предмета, уз наведени Записник о раду бирачког одбора достављена два прилога, од којих су у једном, заведеном у Општинској изборној комисији општине Бујановац под бројем 013-237/22 од 28. априла 2022. године у 23.30 часова, шест чланова бирачког одбора навело да није било примедби на ток изборног процеса, док су у другом наведене примедбе девет чланова и заменика

чланова бирачког одбора на ток гласања, између осталих и то је члан бирачког одбора Мустафа Алишани три пута ухваћен да је дозвољавао да гласају лица која нису на списку и да је члан бирачког одбора Адем Хасани сам заокружио бројеве 867. и 868. и потписао на бирачки списак; да су у достављеном Записнику о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике на бирачком месту број 6. у општини Бујановац наведене примедбе присутних представника домаћих посматрача, и то: да је током целог дана примећено гласање већег броја бирача без провере личне карте; да је забележено континуирано присуство неовлашћених лица на бирачком месту; групно гласање већег броја лица; да је на посматраче вршен притисак од стране представника Општинске изборне комисије да не посматрају гласање на законом дозвољен начин; да су прекршене процедуре пребројавања гласова бирача који су гласали ван бирачког места; да је примећено да су чланови бирачког одбора асистирали у гласању; да је уз одбијени захтев за поништавање гласања његов подносилац Општинској изборној комисији општине Бујановац доставио Потврду издату од стране Министарства унутрашњих послова - Полицијске управе Врање - Полицијске станице Сурдулица, 03.18.11 Број: 205-574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и напомиње да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, те да се достављени подаци могу користити само у вези изборних процеса који су у току; да је увидом у Извод из јединственог бирачког списка за гласање на изборима за народне посланике 28. априла 2022. године на бирачком месту број 6. у општини Бујановац утврђено да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао, односно да постоји својеручни потпис бирача.

Код оваквог правног и чињеничног стања, Републичка изборна комисија је имајући у виду одредбу члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, као и Приручник за рад бирачких одбора, који је Републичка изборна комисија саставила и објавила у складу са чланом 24. став 1. тачка 12. Закона о избору народних посланика, оценила да је приликом спровођења поновног гласања на изборима за народне посланике на бирачком месту број 6. ОШ „МУХАРЕМ КАДРИУ“ - УЧИОНИЦА, ВЕЛИКИ ТРНОВАЦ у општини Бујановац 28. априла 2022. године, дошло до неправилности у спровођењу законом прописане процедуре гласања на бирачком месту, тако што је бирачки одбор неосновано омогућио гласање бирача Фејзулахи Екрема, уписаног у извод из бирачког списка под редним бројем 868., без обавезног утврђивања идентитета лица које је гласало. Ово стога што на основу достављене јавне исправе - потврде Полицијске станице Сурдулица, као и из околности да наведени бирач није био уписан у посебан извод за гласање бирача у Војсци Србије, несумњиво проистиче закључак да наведени бирач у тренутку спровођења поновног гласања није поседовао јавну исправу погодну за утврђивање идентитета на бирачком месту.

Поводом закључка Општинске изборне комисије општине Бујановац из образложења оспореног решења, да тврдње подносиоца захтева за поништавање гласања не указују на кршење изборне процедуре која би за последицу имала поништавање гласања у смислу чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика, Републичка изборна комисија је констатовала да су чланом 115. Закона о избору народних посланика прописани случајеви у којима локална изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да на бирачком месту не могу да буду утврђени резултати гласања, те да су чланом 116. истог закона прописани случајеви у којима локална изборна комисија, такође по службеној дужности, доноси

решење којим поништава гласање на бирачком месту. У вези са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да је Општинска изборна комисија општине Бујановац погрешила када је захтев за поништавање гласања одбила из разлога што се њиме не указује на основе за доношење одговарајућих решења од стране локалних изборних комисија по службеној дужности. Ово стога што одредба 148. став 1. Закона о избору народних посланика, по налажењу Републичке изборне комисије, не ограничава подносиоца захтева за поништавање гласања да свој захтев може да поднесе само на околности дефинисане чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика, већ му даје право да укаже на било коју неправилност која се сматра кршењем законом прописане процедуре гласања на бирачком месту. У наведеном смислу, Републичка изборна комисија је оценила да су основани наводи приговора да је оспорено решење донето уз повреду одредбе члана 141. став 4. Закона о општем управном поступку, са образложењем да је Општинска изборна комисија пропустила да потпуно утврди чињенично стање у складу са расположивом документацијом и приложеним, односно предложеним доказима, ограничавајући се на паушално и неосновано закључивање да се приговор не односи на кршење изборне процедуре која је предмет чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика. У складу са наведеним, Републичка изборна комисија је закључила да из списка предмета не произлази правилност закључивања Општинске изборне комисије општине Бујановац из оспореног решења да на бирачком месту број 6. у општини Бујановац приликом спровођења поновног гласања 28. априла 2022. године, није учињена неправилност током спровођења гласања, имајући у виду да је бирачки одбор омогућио гласање бирача без утврђивања његовог идентитета, супротно обавези из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика. Код оваквог стања ствари, а имајући у виду да природа ствари дозвољава мериторно одлучивање и да утврђено чињенично стање даје поуздан основ за мериторно одлучивање, Републичка изборна комисија је, у складу са чланом 155. став 3. Закона о избору народних посланика, донела одлуку како је наведено у диспозитиву.

Одредбом члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика прописано је да бирачки одбор уручује гласачки листић бирачу за којег је УВ-лампом утврдио да није гласао на другом бирачком месту, којем је утврдио идентитет увидом у његову личну карту или другу одговарајућу јавну исправу с фотографијом и ЈМБГ (нпр. путна исправа, војна легитимација и друга исправа у складу са упутством Републичке изборне комисије) и који је уписан у извод из бирачког списка.

Одредбом члана 104. ст. 1., 2. и 3. Закона о избору народних посланика прописано је да се записник о раду бирачког одбора израђује на прописаном обрасцу који се попуњава у шест примерака и да у општинама и градовима у којима је на дан расписивања избора у службеној употреби језик националне мањине, поред обрасца записника о раду бирачког одбора који се штампа на српском језику ћириличким писмом, израђује и образац записника на језику и писму националне мањине, истим обликом и величином слова. Први примерак записника о раду бирачког одбора доставља се Републичкој изборној комисији, други локалној изборној комисији, трећи се истиче на бирачком месту на јавни увид, док се преостала три примерка записника о раду бирачког одбора уручују представницима изборних листа које су освојиле највећи број гласова на бирачком месту.

Одредбом члана 147. истог закона, прописано је да су правна средства у спровођењу избора захтев за поништавање гласања на бирачком месту, приговор и жалба.

Одредбом члана 148. став 1. истог закона, прописано је да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе захтев за поништавање гласања на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања.

Одредбом члана 155. истог закона прописано је да ако Републичка изборна комисија усвоји приговор, она поништава одлуку донету у спровођењу избора, односно радњу предузету у спровођењу избора (став 1). Када нађе да одлуку против које је поднет приговор треба поништити, Републичка изборна комисија може донети другу одлуку уместо поништене (став 2). Када нађе да решење којим је одлучено о захтеву за поништење гласања на бирачком месту треба поништити, Републичка изборна комисија може мериторно одлучити по захтеву за поништење гласања на бирачком месту ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то (став 3).

Одредбом члана 159. истог закона прописано је да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно се примењују на одлучивање о захтеву за поништавање гласања на бирачком месту и на одлучивање о приговору (став 1). Одредбе закона којим се уређује управни спор сходно се примењују на одлучивање о жалби на решење Републичке изборне комисије којим је одлучено о приговору (став 2).

Приручником за рад бирачких одбора, који је Републичка изборна комисија саставила и објавила у складу са чланом 24. став 1. тачка 12. Закона о избору народних посланика, предвиђено да свој идентитет бирач доказује важећом личном картом, односно важећом путном исправом (пасош), да бирачки одбор треба да омогући гласање бирачу који свој идентитет доказује личном картом или пасошем са истеклим роком важења, под условом да приложи потврду да је Министарству унутрашњих послова поднео захтев за издавање нове личне карте односно пасоша; да се за доказивање идентитета не може користити возачка дозвола, јер њен образац не садржи ЈМБГ бирача; да ако на бирачком месту гласају бирачи у Војсци Србије, они свој идентитет могу да докажу и војном легитимацијом која садржи слику бирача и његов јединствени матични број грађана; да бирач који гласа на бирачком месту унутар завода за извршење кривичних санкција свој идентитет може да докаже и одговарајућом исправом коју му издаје тај завод.

Код оваквог чињеничног и правног стања ове изборне ствари, према оцени Управног суда, правилно је поступила Републичка изборна комисија када је на основу члана 153. став 1., члана 154. став 5. и члана 155. ст. 1. и 3. Закона о избору народних посланика, донела ожалбено решење, налазећи да из списка предмета не произлази правилност закључивања Општинске изборне комисије општине Бујановац из побијаног решења да на бирачком месту број 6. у општини Бујановац приликом спровођења поновног гласања 28. априла 2022. године, није учињена неправилност током спровођења гласања. Ово јер из доказа које је подносилац приговора доставио уз захтев за понављање гласања на наведеном бирачком месту због неправилности током спровођења гласања, произлази да бирач Фејзулахи Екрем, не поседује важећу исправу на основу које је могао доказати свој идентитет, те му је стога бирачки одбор који је заокружио редни број 868. под којим је овај бирач уписан у извод из бирачког списка, омогућио да гласа без утврђивања идентитета увидом у његову личну карту или јавну исправу са фотографијом и ЈМБГ, како је то прописано наведеним изборним прописима. Тиме су и по оцени суда учињене неправилности током спровођења гласања на које се захтевом подносиоца приговора указује, па је правилно одлучила Републичка изборна комисија када је ожалбеним решењем усвојила приговор и поништила побијано

решење, а затим сагласно члану 155. став 3. Закона о избору народним посланика, на основу приложеног доказа и изборног материјала, усвојила захтев и поништила гласање на наведеном бирачком месту.

Управни суд је ценио наводе жалбе којима се указује да је разматрајући предмет приговора Републичка изборна комисија констатовала да је у достављеном Записнику о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту број 6 у општини Бујановац, 28. априла 2022. године на српском језику, у тачки 15. наведено да су чланови бирачког одбора имали примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, али да није навела да поред Записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на српском језику постоји и верзија Записника на албанском језику који је саставни део Записника о раду бирачког одбора, а који се разликује од верзије на српском по питању примедби чланова бирачког одбора у тачки 15. Записника, те да је на том Записнику у тачки 15. заокружено „ЈО”, (на српском „НЕ”), што значи да није било примедби од чланова бирачког одбора и да се на ово фактичко стање Републичка изборна комисија у свом решењу ни једном речју није обазирала на ову релевантну чињеницу, иако су по доказној снази обе верзије записника о раду потпуно једнаке, као и жалбене наводе којима се оспоравају Записници о посматрачима рада бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за народне посланике и изборима за председника Републике на бирачком месту број 6. у општини Бујановац.

Ови наводи, нису од утицаја на доношење другачије одлуке по жалби, јер исти нису били предмет приговора, па се ни Републичка изборна комисија није могла изјашњавати о овој ситуацији. Поред тога, из одредби чл. 104. и 105. Закона о избору народних посланика произлази да се поред обрасца записника о раду бирачког одбора који се штампа на српском језику ћириличким писмом, израђује и образац записника на језику и писму националне мањине, дакле да се ради о записницима који представљају јединствену исправу истог бирачког одбора на истом бирачком месту, који морају да буду исте садржине сачињени на различитим језицима.

Жалбени наводи да је потврда МУП-а ПУ Врање, ПС Сурдулица, 03.18.11 број:205-574/22 од 30. априла 2022. године, којом се потврђује да лице Фејзулахи Екрем, не поседује важећу биометријску личну карту, као ни важећу путну исправу и напомиње да именовани није поднео захтев за издавање нове биометријске личне карте, као ни путне исправе, те да се достављени подаци могу користити само у вези изборних процеса који су у току коју је доставио подносилац приговора, а на којој Републичка изборна комисија заснива своју одлуку, прибављена на незаконит начин, супротно одредбама Закона о заштити података о личности ("Службени гласник РС" бр. 87/2018), а посебно одредби члана 17. став 1. тог Закона, којом је прописано да је забрањена обрада којом се открива расно или етничко порекло, политичко мишљење, верско или филозофско уверење или чланство у синдикату, као и обрада генетских података, биометријских података у циљу јединствене идентификације лица, података о здравственом стању или података о сексуалној оријентацији физичког лица и да је овај доказ прибављен од политичке организације (коалиције странака за избор посланика за Народну скупштину), без пристанка лица о чијим подацима се ради, и као такав представља незаконит доказ који се не може користити у овом поступку и исти треба да се издвоји из списка предмета, нису основани.

Наиме, предметна потврда је издата на основу члана 29. Закона о општем управном поступку ("Сл. Гласник РС", бр 18/2016 и 95/2018), којим је прописано да органи издају странкама, на усмени или писани захтев, уверења и друге исправе

(сертификате, потврде итд.) о чињеницама о којима воде службену евиденцију у складу са законом, при чему се уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција издају сагласно подацима из службене евиденције, и имају доказну вредност јавне исправе. Поред тога, жалилац не спори тачност података који су предмет наведене потврде.

Указивање жалиоца на повреду одредаба Закона о заштити података о личности ("Сл. гласник РС" бр. 87/2018), није од утицаја на другачију одлуку по жалби, јер се овим законом уређује право на заштиту физичких лица у вези са обрадом података о личности, те се у том смислу о повреди података о личности решава на начин и у поступку који је прописан тим законом а не Законом о избору народних посланика.

Оцењујући наводе жалбе да закључивање Републичке изборне комисије да је бирач под редним бројем 868. Фејзулахи Екрем, евидентиран да је гласао односно да постоји својеручни потпис бирача не доказује злоупотребу гласања другог лица, јер се у пракси дешава да неки бирач уместо да се потписује у колони иза његовог имена и презимена и редног броја у изводу бирачког списка потписује испод или изнад места за његов потпис, а да се у конкретном случају на месту предвиђено за потпис Фејзулахи Екрема под редним бројем 868, грешком се потписао бирач под редним бројем 867. а што се може утврдити увидом у оба потписа у извод бирачког списка где је и под редним бројем 867. и 868. идентичан потпис, што доказује да је у питању техничка грешка, и због чега је стављен знак питања као знак да се ради о грешци, а не о потписивању члана бирачког одбора Адема Хасанија, како се наводи у спорном прилогу (примедби) дела чланова бирачког одбора, те из овог произилази да нема повреде из члана 93. став 1. Закона о избору народних посланика, суд налази да ови наводи нису основани, јер је Републичка изборна комисија своју одлуку засновала на утврђењу да је учињена неправилност током спровођења гласања, имајући у виду да је бирачки одбор омогућио гласање бирача без утврђивања његовог идентитета а што је предмет приговора, а не на оцени примедби дела чланова бирачког одбора.

Поред тога, из бирачког материјала, односно по увиду у Извод из јединственог бирачког списка, који је суду достављен са списима предмета од стране Републичке изборне комисије, произилази да је редни број 868. заокружен и да постоји потпис бирача, па је стога бирач евидентиран да је гласао. Радњу заокруживања врши надлежни члан бирачког одбора и када надлежни члан бирачког одбора заокружи редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, бирач потписује извод из бирачког списка у смислу одредбе члана 93. Закона о избору народних посланика. Међутим, све ове радње се врше након што се утврди идентитет бирача.

Наводи жалбе да је повређена одредба члана 117. став 1. Закона о избору народних посланика, јер да би се гласање поновило на бирачком месту, орган треба да констатује да се на том бирачком месту не могу утврдити резултати гласања или ако је гласање на том бирачком месту поништено и да Републичка изборна комисија доношењем ожалбеног решења није утврдила да су испуњени услови из члана 115. односно 116. Закона о избору народних посланика, не могу се прихватити као основани. Ово јер се и по оцени суда захтев за поништавање гласања на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања у смислу члана 148. Закона о избору народних посланика, може односити не само на околности дефинисане чл. 115. и 116. Закона о избору народних посланика, већ на било коју неправилност која се сматра кршењем законом прописане процедуре гласања на бирачком месту.

Суд је ценио и остале наводе жалбе али налази да нису од утицаја на другачије решење ове изборне ствари.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, па је с обзиром да је жалбу одбио, нашао да за такав начин одлучивања нису испуњени услови.

На основу изнетих разлога, налазећи да ожалбеним решењем није повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је, применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), која се сходно примењује на основу одредбе члана 159. став 2. Закона о избору народних посланика, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 18.05.2022. године, у 13,30 часова, II-7 Уж 561/22

Записничар,
Ивана Ђукић, с.р.

Председник већа-судија
Стево Ђурановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

СЂ/ОИ